

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Kaitseministeerium
info@kaitseministeerium.ee

Teie 10.04.2026

nr KAM/26-0124/-2K, 5-
1/26/2-11

Meie 28.04.2026

nr 8-2/657

Riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu kooskõlastamine

Lugupeetud minister

Kaitseministeerium on Justiits- ja Digiministeeriumile kooskõlastamiseks esitanud riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduse (RSVS) muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (eelnõu). Justiits- ja Digiministeerium kooskõlastab eelnõu märkustega.

I. Sisulised märkused

- 1. AK mäрге** – juhime tähelepanu, et eelnõud tuleb kooskõlastamisele saata avalikuna, välja arvatud juhul, kui esineb mõni avaliku teabe seaduse § 35 lõikes 1 ette nähtud alus.
- 2. Eelnõu § 1 p 10** – tegime I kooskõlastusringil märkuse, et muudetud säte toob kaasa põhimõttelise muudatuse AK teabe juurdepääsupiirangute määramisel, kuna juba AK teabe loomisel peab asutus määrama teabele riigisaladuse salastamistähtajaga sama pika AK tähtaja. Riigisaladuse salastamistähtajad on näiteks 20, 30, 50 kuni 75 aastat. Esmalt tekib küsimus, kas teabeloojal ei peaks olema siiski kaalumisruum (hindamiskohustus), millise tähtaja vältel selline teave AK-na kaitset vajab (eelnõus on sõna „kehtestatakse“). Teiseks jääb sõnastuses ebaselgeks pikendamise osa sättest (2. lause). Kas mõeldud on anda õigus pikendada kuni 75 aastat n-õ viie aasta kaupa või on mõeldud RSVS § 14 lg 1 kohast loogikat, et kokku ei saa alge tähtaja ja järgnevate pikendamiste teel salastada teavet kauemaks kui 75 aastaks. Palume sätte veelkord üle vaadata.
- 3. Eelnõu § 1 p 17** (RSVS § 22 lg 21 punkt 1), **p 22** (RSVS § 23 lg 31 p 1) ja **p 43** (RSVS § 52 lg 12 p 1) – sätted näevad jätkuvalt ette „kohustuslikud juhised“, mida töötlevale üksusele võib „anda“. Kordame I kooskõlastusringil tehtud märkust, et kohustused peavad tulenema õigusaktist, seega palume välja jätta „täitmiseks kohustuslikke“.
- 4. Eelnõu § 1 p 20** – muudatuse kohaselt Välisluureamet „korraldab krüptomaterjalide kaitset“. Juhime tähelepanu, et see võib tähendada, et ta ka teostab seda töötlevate üksuste juures, kuid eeldatavasti ei ole see tolle punkti soovitud tõlgendus/sisu. Seetõttu tuleb sätte sõnastus üle vaadata.
- 5. Eelnõu § 1 p 26** – tegime varasemal kooskõlastusringil RSVS § 29 lg 2 muutmise kohta märkuse, millele on kooskõlastustabelis vastatud, et RSVS § 29 muudatus on eelnõust välja

jäetud. Samas on muudatus eelnõus jätkuvalt olemas. Palume muudatuse eelnõust välja jätta või esitada põhjendused, miks seda ei tehta.

6. **Eelnõu § 1 p 30** – mõistame soovi näha ette selgemalt kaalumist võimaldav keeldumisaluse teatamiskohustusega riikides elavate isikutega ohtu kujutavate sidemete olemasolu korral. Samas on eelnõu pakutud sõnastus liiga avar, esiteks on isikute ring lai ja isik ei pruugi olla teadlik sugulase või hõimlase elukohast. Säte peaks olema adressaadi õiguste vaates siiski piiratud mingi sisulisema kriteeriumiga (sotsiaalne või majanduslik sõltuvus selliselt isikust, näiteks nagu § 32 lg 2 p 14; regulaarsed kontaktid sellise isikuga vms), et selle kohaldamise võimalusega saaks isik ka arvestada. Lisaks on oluline, et teatamiskohustusega riikide ring on ajas muutuv. Säte vajab rakendusliku poole läbimõttlemist (mis saab nende isikutega, kes täna juba omavad juurdepääsuluba). Palume sätte sõnastus üle vaadata.
7. **Eelnõu § 1 p 31** – muudatuse kohaselt võib julgeolekukontrolli teostav asutus jätta taotluse läbi vaatamata, kui juurdepääsuloa taotleja ei ole Eestis püsivalt elanud vähemalt viimased viis aastat. Kuigi tegemist oleks julgeolekukontrolli teostajale jäetud võimalusega, tuleb siin arvestada vajadust tagada siiski kindlus ka neile adressaatidele, kes näiteks riigi ülesandel tööülesannete tõttu välisriikides pikemalt viibivad. Samuti on eraldi keeldumisalusena olemas juba § 32 lg 2 p 12 (isik on pikemat aega viibinud välisriigis asjaoludel, mis ei ole tuvastatavad). Palume sätte selles vaates uuesti üle vaadata.
8. Eelnõu lisana on esitatud ka rakendusakti kavand, milles on Vabariigi Valitsuse 20. detsembri 2007. a määruse nr 262 „Riigisaladuse ja salastatud välisteabe kaitse kord“ muudatused. Määruse kavandis on kasutusel täiesti uued terminid nagu "krüptokonto" ja "krüptoteave". Esiteks ei ole need terminid sisustatud. Teiseks ei ole võimalik aru saada, kuidas "krüptoteave" erineb senini käibel olevast "krüptomaterjalist" (ka see jääb käibelevale). Kui "krüptokonto" all mõistetakse töötlevat üksust, ei ole määruuses arusaadavuse huvides mõtet eraldi terminit sisse tuua. Igal juhul peavad olema need terminid defineeritud ja seosed "krüptomaterjal" vs "krüptoteave" selgesti arusaadavad.

II. Muud märkused

9. Palume arvestada käesoleva kirja lisas esitatud eelnõu ja seletuskirja failis tehtud märkustega.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Lisa: Eelnõu ja seletuskirja failid Justiits- ja Digiministeeriumi märkustega

Johanna Maria Kosk 58847154

johannamaria.kosk@justdigi.ee

Raavo Palu
Helen Pajumaa-Viitla
Helen Uustalu
Signe Reinsalu
Martin Ziehr
Kati Mets
Birgit Hermann
Mari Koik